

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, (sediul Rîșcani) (jud. L. Ursu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cimpoi, I. Secieru, A. Danilov)

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „RED Union Fenosa” Societate pe Acțiuni, prin intermediul avocatului Zaporojan Doina,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vit” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” cu privire la repararea prejudiciului material,
împotriva deciziei din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 august 2014 SA „Orhei-Vit” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA solicitând încasarea sumei de 26445 de lei cu titlu de prejudiciu material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că în baza contractului de furnizare a energiei electrice consumatorului noncasnic nr. 20702000034, ÎCS ”RED Union Fenosa” SA s-a obligat să furnizeze energie electrică la filiala Căușeni a SA „Orhei-Vit” din str. xxxxx.

A menționat că la 07 iunie 2014, aproximativ în intervalul de la ora 15:50 până la ora 16:10, de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA a fost deconectată energia electrică la filiala Căușeni a SA „Orhei-Vit”, fără a fi anumite preîntâmpinări. În momentul deconectării de la energia electrică, la întreprindere se desfășura procesul de sterilizare a boabelor de mazăre verde pentru conservare în cutii de tinichea. În consecință, a fost încălcat regimul de sterilizare la 5 autoclave și a fost întrerupt procesul de producere cu pierderea calității mărfii, fiind format un rebut de 4100 de unități de cutii de tinichea pline cu mazăre verde și astfel i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 26445 de lei.

A afirmat reclamantul că imediat după deconectarea energiei electrice, a contactat prin intermediul telefonului furnizorul de energie electrică și aproximativ la ora 16:10 a fost reconectată energia electrică.

A declarat că la 12 iunie 2014, reclamantul a expediat în adresa pârâtului reclamația nr. 11/07-OC din 11 iunie 2014 prin care a solicitat prezentarea reprezentanților ÎCS „RED Union Fenosa” SA la filiala Căușeni a SA „Orhei-Vit”, din str. xxxxx, până la data de 17 iunie 2014, pentru inventarierea rebutului și întocmirea actului corespunzător, cu semnarea acestuia de către SA „Orhei-Vit” și ÎCS „RED Union Fenosa” SA. Concomitent, a specificat că în cazul neprezentării pârâtului la locul numit până la data, ora stabilită, va fi considerat că a fost acceptat tacit de către pârât cuantumul prejudiciului material în sumă de 26445 de lei cauzat din motivul deconectării energiei electrice. Prin reclamația expediată s-a solicitat de la pârât în termen de 7 zile calendaristice repararea prejudiciului cauzat.

A precizat că pârâtul, prin scrisoarea nr. 0505/42328-20140703, a respins reclamația, iar ca argument pentru deconectarea energiei electrice a invocat faptul defectării stației electrice de transformatoare Căușeni 110/35/10 kV, proprietate ÎS „Moldelectrica”, care era avariata și anunțarea prealabilă a consumatorilor privitor la întreruperea în livrarea energiei electrice a fost imposibilă.

A indicat că mărimea prejudiciului de 26445 de lei este confirmată prin certificatul contabil eliberat de SA „Orhei-Vit” în baza documentelor primare și a actului de constatare din 07 iunie 2014, întocmit la filiala Căușeni a SA „Orhei-Vit”.

Prin încheierea din 24 decembrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău s-a atras ÎS „Moldelectrica” în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului.

Prin hotărârea din 02 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Orhei-Vit” și s-a încasat de la ÎCS „RED Union Fenosa” SA în beneficiul SA „Orhei-Vit” prejudiciul material în sumă de 26445 de lei și cheltuielile de judecată, care includ taxa de stat în sumă de 794 de lei, în total suma de 27239 de lei.

Prin decizia din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de ÎCS „RED Union Fenosa” SA și s-a menținut hotărârea din 02 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).

La 15 februarie 2018 ÎCS „RED Union Fenosa” SA, prin intermediul avocatului Doina Zaporozan, a declarat recurs împotriva deciziei din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de SA „Orhei-Vit”, încasarea cheltuielilor de judecată suportate de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA care includ taxa de stat la depunerea apelului.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța a încălcat normele de drept material prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și interpretarea eronată a legii. Instanța de fond incorect a apreciat probele prezentate de către părți.

Precizează că întreruperea de furnizare a energiei electrice a fost condiționată de un defect la stația electrică de transformare Căușeni 110/35/10 kV, aflată în proprietatea operatorului de rețea ÎS „Moldelectrica”, fapt consemnat de către dispecerii operativi ai furnizorului în Registrul operativ nr. PDC 35-110 kV (întocmit pentru perioada 28 mai-12 iulie 2014), cu mențiunea: „GDP la 15⁵¹ S/E

Căușeni s-a declanșat... arsă bobina de deconectare, defectat dispozitiv de acționare, etc [...]”. Or, aceste mențiuni în Registrul operativ nr. PDC 35-110 kV s-au efectuat de către dispecerii furnizorului în baza Instrucțiunii cu privire la Relații reciproce între filiala Centru, filiala Sud a rețelelor de tensiune înaltă Moldelectrica și departamentul gestiunea rețelelor UF în domeniul conducerii operative (IL-GR-10) din 2010, care prevede în pct.8 (Lichidarea avariilor) că dispecerii de serviciu de orice nivel, din filialele RETI precum și UF Moldova trebuie imediat să se informeze reciproc despre toate situațiile neprevăzute în rețelele electrice, etc.

Indică recurentul că certificatul eliberat de către contabilitatea întreprinderii atestă că stația electrică de transformare Căușeni 110/35/10 kV din or. Căușeni nu se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Afirmă că în temeiul pct. 5 al Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, operatorul de rețea este obligat să întrețină în stare bună de funcționare rețelele electrice ce-i aparțin, precum și rețelele electrice de întreținerea cărora este responsabil conform prevederilor prezentului Regulament, să efectueze exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele documentelor normativ-tehnice obligatorii și să respecte normele de securitate. Concomitent pct. 193 statuează că operatorul de rețea este obligat să examineze petițiile și să soluționeze problemele consumatorilor finali parvenite în legătură cu racordarea, delimitarea, întreruperea și limitarea livrării energiei electrice, referitor la calitatea energiei electrice, precum și să achite consumatorilor finali compensații calculate în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Opinează că invocarea de către instanța de fond și cea de apel precum că pârâtul nu a îndeplinit obligațiunile contractuale de furnizare a energiei electrice consumatorului final SA „Orhei-Vit”, filiala Căușeni, 24 ore în fiecare zi a săptămânii, este una eronată. Or, în speța, s-a realizat furnizarea fiabilă și continuă a energiei electrice. Or, ÎCS „RED Union Fenosa” SA a furnizat energia spre consumator. Motivul lipsei de curent nu este din vina furnizorului, ci a avariei produse la proprietatea ÎS „Moldelectrica”.

Remarcă recurentul că pct.200 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 prevede că furnizorul, operatorul de rețea este obligat să asigure continuitatea furnizării energiei electrice consumatorilor finali la parametrii de calitate prevăzuți de Regulament cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și potrivit clauzelor contractului de furnizare a energiei electrice. Totodată, pct. 12 din Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.406 din 25 februarie 2011, admite deconectările neprogramate, ca o parte inerentă a activității de furnizare a energiei electrice, însă impune anumite restricții referitoare la durata deconectărilor. Or, la caz este o situație în care s-a produs o singură deconectare a energiei electrice, care nu putea fi prevăzută și a fost generată de rețeaua ce aparține ÎS „Moldelectrica” împreună cu rețeaua ce aparține însuși reclamantului. Or, în baza prevederilor contractuale și anume pct. 2.6, consumatorul este obligat să-si asigure

sursă autonomă pentru alimentarea cu energie electrică în cazul dacă dispune de echipament, utilaj tehnologic sau instalații speciale, durata întreruperii alimentării cu energie electrică a cărora nu poate fi mai îndelungată decât cea care corespunde gradului de fiabilitate prevăzut de contract și furnizorul nu-i poate asigura furnizarea energiei electrice în situațiile de avarie care pot apărea în rețelele de distribuție sau în sistemul electroenergetic. În contextul dat, invocă recurentul și prevederile art. 12 alin. (5) din Legea cu privire la energia electrică nr. 1525 din 19 februarie 1998, care obligă consumatorul să dispună de sursă energetică de rezervă, instalată din cont propriu.

În acest sens recurentul a specificat că intimatul avea două surse de alimentare și era necesar ca personalul responsabil din cadrul filialei Căușeni a SA „Orhei-Vit”, să efectueze realimentarea cu energie electrică de la sursa de rezervă. Pentru realizarea acestor manevre operative la PD-2 nu existau careva impedimente de ordin tehnic sau comercial. Ambele linii de alimentare sunt dotate cu sisteme de evidență a energiei electrice funcționale și verificate metrologic și sunt pregătite pentru a fi manevrate în orice perioadă de timp, însă din inacțiunea consumatorului s-a creat situația dată. Or, la contractarea energiei electrice, intimatul cunoștea prevederile Regulamentului de furnizare și utilizare a energiei electrice, precum și ale Regulamentului privind calitatea serviciilor de distribuție, conform cărora deconectările neprogramate fac parte din activitatea normală de furnizare a energiei electrice, motiv pentru care în obligațiile acestuia intră deținerea unui sistem de Anclanșare Automată a Rezervei (AAR). Totuși, din spusele consumatorului final, acesta nu a instalat un sistem de Anclanșare Automată a Rezervei.

Consideră că, instanța de fond și apel eronat au stabilit faptul încălcării de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA a obligațiilor contractuale. Dacă intimatul ar fi îndeplinit obligațiunile sale (obligațiunea de deținere și utilizare în situații de avarie a unui surse autonome de alimentare), situația în cauza nu s-ar fi produs. Conform pct. 6 din contractul de furnizare a energiei electrice încheiat între SA „Orhei-Vit” SA și ÎCS „RED Union Fenosa” SA, este prevăzut că pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate prin prezentul contract, părțile răspund pentru daunele cauzate, conform prevederilor prezentului contract și a legislației în vigoare.

Remarcă recurentul că stabilind cu certitudine în instanța de fond, prin însăși recunoașterea de către intimat a faptului că nu a utilizat sursa autonomă de alimentare cu energie electrică, suplimentar, recunoscând că nici nu dispun de o astfel de sursă de rezervă, acesta nu poate imputa repararea prejudiciului, din motivul nelivrării energiei electrice continue și fiabile. Astfel, intimatul nu este în drept să invoce prejudicierea sa, din motive în care nu și-a executat obligațiile legale și contractuale.

Opinează recurentul că nu poate fi reținută critica instanței de apel precum că ÎCS „RED Union Fenosa” SA nu ar fi dovedit forța majoră prin prisma art. 606 Cod civil. Or, în existența unui cadru juridic special, se deduce prin prisma pct. 5 al Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.406 din 25 februarie 2011, că operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție înregistrează toate întreruperile în livrarea

energiei electrice. Pentru fiecare dintre întreruperile neprogramate se înregistrează cauza întreruperii: a) forța majoră sau condiții meteorologice deosebite; b) defecțiuni în instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali; c) evenimentele cauzate de terți; d) alte cauze. Conform Regulamentului sus menționat, în cazul întreruperilor ce s-au produs din cauzele stipulate la pct.5 a), b), c), nu se aplică reduceri de tarif și nu se achită compensații consumatorilor finali afectați de întreruperi, însă operatorii rețelelor de distribuție și operatorul rețelei de transport și de sistem sunt obligați să întreprindă toate măsurile pentru reluarea cât mai urgentă a alimentării consumatorilor finali cu energie electrică. În speță, conform Sistemului de Gestiune Comercială a fost dovedit că întreruperea de energie electrică a durat 20 minute.

Consideră că instanța de fond și cea de apel eronat au apreciat probele prezentate de către părți. Quantumul prejudiciului nu a fost probat corespunzător și suma de 26445 de lei este pusă la îndoială, atâta timp cât nu au fost prezente acte confirmative referitor la prețul produsului finit compus din mazăre, zahăr, capace etc., lipsa unui raport de expertiză sau alte susțineri a pretențiilor sale. Or, critica adusă de instanța de apel, lipsa reprezentantului ÎCS „RED Union Fenosa” SA la invitația intimatului pentru evaluarea prejudiciului material invocat, nu decade partea reclamantă din obligația probatorie, sarcină care îi revine în baza prevederilor art. 121-122 Cod de procedură civilă în materie de despăgubire. Or, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probatorii. Per ansamblu, instanța de fond și cea de apel nu au luat în vedere și nu s-au expus în nici un mod asupra faptului că intimatul nu și-a onorat obligațiile sale contractuale, care și argumentează lipsa vinovăției ÎCS „RED Union Fenosa” SA. Instanța de apel nu a luat în considerare în deplină măsură prevederile normelor materiale și procedurale, prin care îi revine obligația să se expună asupra tuturor argumentelor invocate de către părți.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 19 decembrie 2017, iar ÎCS „RED Union Fenosa” SA, prin intermediul avocatului Doina Zaporojan, a declarat recurs la 15 februarie 2018, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul

declarat de ÎCS „RED Union Fenosa” SA, prin intermediul avocatului Doina Zaporojan și va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 12 august 2014, SA „Orhei-Vit” pretinde încasarea de la ÎCS „RED Union Fenosa” SA a prejudiciului material în sumă de 26445 de lei, invocând că ÎCS „RED Union Fenosa” SA este responsabilă de cauzarea prejudiciului în rezultatul deconectării energiei electrice la 07 iunie 2014 în intervalul de timp de la ora 15:50 până la 16:10, la filiala Căușeni SA „Orhei-Vit” din xxxxx. Or, în momentul deconectării de la energia electrică, a indicat reclamantul că la întreprindere se desfășura procesul de sterilizare a boabelor de mazăre verde pentru conservare în cutii de tinichea, fiind încălcat regimul de sterilizare la 5 autoclave și s-a întrerupt procesul de producere cu pierderea calității mărfii, fiind format un rebut de 4100 de unități de cutii de tinichea pline cu mazăre verde.

Prin hotărârea din 02 martie 2017 a Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), menținută prin decizia din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Orhei-Vit” și s-a încasat de la ÎCS „RED Union Fenosa” SA în beneficiul SA „Orhei-Vit” prejudiciul material în sumă de 26445 de lei și cheltuielile de judecată, care includ taxa de stat în sumă de 794 de lei, în total suma de 27239 de lei (f.d.122, 126-129, 160-171).

Colegiul relevă că instanțele ierarhic inferioare prin interpretarea eronată a legii în raport cu circumstanțele și probele prezentate au concluzionat asupra temeiniciei acțiunii înaintate.

Instanțele ierarhic inferioare au constatat conform materialelor cauzelor precum că între ÎCS „RED Centru” SA, în calitate de furnizor și SA „Orhei-Vit”, în calitate de consumator, a fost încheiat contractul nr. 20702000034 din 07 aprilie 2005 de furnizare a energiei electrice. Obiectul contractului reprezintă furnizarea energiei electrice la locurile de consum indicate în Anexa 1 la contract și reglementarea raporturilor dintre furnizor și consumator privind furnizarea, utilizarea, facturarea, plata, exigențele de consum ale energiei electrice, precum și alte condiții și servicii legate de furnizarea acesteia (f.d.47-48).

Colegiul apreciază ca fiind eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că pârâțul ÎCS „RED Union Fenosa” SA urmează să repare reclamantului prejudiciul material cauzat, deoarece în contextul prevederilor art. 50 alin.(1) lit. f), (2) al Legii cu privire la energia electrică nr. 124 din 23 decembrie 2009, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție au dreptul să întrerupă prestarea serviciilor pentru un timp cât mai scurt dacă s-au produs avarii ori se lichidează consecințele lor. Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție avizează din timp consumatorul despre data și durata întreruperii prestării de servicii dacă întreruperea nu este cauzată de o situație excepțională.

La acest capitol, Colegiul notează că instanțele ierarhic inferioare punând

recuperarea prejudiciului pe seama ÎCS „RED Union Fenosa” SA, s-au limitat în esență la norma de drept citată *supra*, or, reclamantul pretinde că nu a fost avizat despre întreruperea livrării energiei electrice.

Conform art. 6 alin. (6) al Legii cu privire la energetică nr. 1525 din 19 februarie 1998 (în vigoare în perioada de referință-deconectarea energiei electrice), întreprinderile și organizațiile energetice sunt obligate să efectueze la nivelul convenit procesul tehnologic de producție, transportul și distribuția combustibililor și energiei, să execute în termen lucrările curente de exploatare și reparație a obiectivelor și utilajului, să asigure eficient consumatorii cu resurse energetice, respectând legislația cu privire la protecția mediului, la resursele naturale și la securitatea industrială.

Colegiul reiterează că între ÎCS „RED Centru” SA și SA „Orhei-Vit” a fost încheiat contractul nr. 20702000034 din 07 aprilie 2005 de furnizare a energiei electrice.

Conform art. 12 alin. (5) al Legii cu privire la energetică nr. 1525 din 19 februarie 1998 (în vigoare în perioada de referință), consumatorul în a cărui funcționare întreruperea energiei sau deconectarea ei poate periclita viața oamenilor sau provoca pierderi materiale trebuie să dispună de sursă energetică de rezervă, instalată din cont propriu.

Colegiul precizează că activitatea SA „Orhei-Vit” ține de producerea conservelor, inclusiv a sucurilor și alte produse din industria alimentară ca rezultat al prelucrării legumelor, fructelor.

Concomitent Colegiul relevă că în acest sens pct. 2.6 al contractului de furnizare a energiei electrice prevede expres că pentru a evita pericolul de viață a personalului sau pagube materiale, consumatorul este obligat să-și asigure sursă autonomă pentru alimentare cu energie electrică în cazul dacă dispune de echipament, utilaj tehnologic sau instalații speciale, durata întreruperii alimentării cu energie electrică a cărora nu poate fi mai îndelungată decât cea corespunde gradului de fiabilitate prevăzut în contract și furnizorul nu-i poate asigura furnizarea energiei electrice în situațiile de avarie care pot apărea în rețelele de distribuție sau în sistemul electroenergetic.

Conform pct. 15 al Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice nr. 393 din 15 decembrie 2010, pentru consumatorii noncasnici, furnizorul este responsabil de furnizarea fiabilă a energiei electrice până la punctul de delimitare.

Sub acest aspect, Colegiul menționează că în răspunsul ÎCS „RED Union Fenosa” SA nr. 0505/42328-20140703 se identifică că în conformitate cu actul de delimitare de apartenență la balanță, hotarul de delimitare între furnizor și filiala Căușeni a SA „Orhei-Vit” este stabilit la papucii de cablu spre PD-2 la stația electrică Căușeni 110/35/10kV. Totodată este specificat că atât PD-2, cât și LEC-10kV de alimentare se află la balanța consumatorului (f.d.11).

Concomitent Colegiul reține că actul de delimitare a instalațiilor electrice ale furnizorului față de instalația de utilizare a consumatorului în baza dreptului de proprietate și a responsabilității pentru exploatarea lor nr. 263 fin 24 decembrie 2004, semnat între ÎCS „RED Centru” SA și SA „Orhei-Vit”, denotă că fabrica de

conserve (PD-2, Secția de bare kV-1) din xxxxx, se alimentează cu energie electrică de la LEC-10kV F-47, F-8. Punctul de delimitare, conform schemei, dintre instalațiile electrice ale furnizorului și instalația de utilizare a consumatorului, în baza dreptului de proprietate și a responsabilității pentru exploatarea lor este stabilit la: 1) contactele de conexiune ale cablului 10 kV la celula 10B47ΦSE Căușeni 110/35/10 kV; 2) contactele de conexiune ale cablului 10 kV la celula 10B8ΦSE Căușeni 110/35/10 kV. Conform aceluiaș act adresa electrică este: PDC 115/47 spre (PD-2 secția-2);PDC115/8 spre (PD-2 secția-1) (f.d.44-45).

Conform art. 612 alin.(1), (2) Cod civil, dacă la nașterea prejudiciului sau a unei alte obligații de compensare a concurat vinovăția celui îndreptățit la despăgubire sau la compensare, existența și întinderea obligației de despăgubire sau de compensare depind de împrejurări și, în special, de măsura în care prejudiciul este cauzat de o parte sau de cealaltă parte. Dispoziția alin.(1) se aplică și atunci când vinovăția celui prejudiciat se restrânge la faptul că el a omis să preîntâmpine sau să diminueze prejudiciul.

În acest sens, dacă îndreptățitul nu a avut un comportament ireproșabil, diligent și prin aceasta a contribuit la cauzarea prejudiciului, despăgubirea se exclude în dependentă de împrejurările cazului, de forma vinovăției creditorului, precum și de faptul, în ce măsură vina creditorului a contribuit la neexecutarea obligației.

De altfel, în cadrul ședinței de judecată la examinarea cauzei în prima instanță reprezentantul SA „Orhei-Vit” a confirmat faptul că societatea reclamantă deține o sursă de rezervă, fapt cunoscut din spusele angajaților, doar că la moment nu deținea o probă în acest sens (f.d.120).

La caz, Colegiul apreciază a fi relevante și argumentele recurentului referitor la încălcarea prevederilor contractuale și legale de către intimat referitor la lipsa unei surse energetice de rezervă.

Colegiul consideră neîntemeiată ipoteza instanței de apel precum că clauza contractuală prevăzută la pct. 2.6 din contractul de furnizare a energiei electrice nu demonstrează că reprezentanții responsabili ai consumatorului au rămas în pasivitate culpabilă și nu ar fi întreprins măsuri întru evitarea provocării pagubelor și nu ar fi încercat conectare la o altă sursă electrică alternativă de rezervă. Or, reclamantul nu a prezentat probe în acest sens și anume nu a demonstrat existența sistemului de Anclanșare Automată a Rezervei.

Astfel, este irelevant argumentul instanței de apel precum că pentru a pune în aplicare pct.2.6 din contract, ÎCS „RED Union Fenosa” SA furnizorul trebuia să demonstreze că consumatorul dispune de echipamentul, utilajul tehnologic sau instalațiile speciale care permit asigurarea nemijlocită a utilajului de producerea conservelor cu energie electrică, deoarece era de obligația reclamantului de a confirma că ÎCS „RED Union Fenosa” SA este responsabil de prejudiciul cauzat și nu SA „Orhei-Vit” ca consumator. Or, instanța de apel, contrar prevederilor art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, a pus pe seama pârâtului obligația de a confirma circumstanțele invocate de reclamant.

În atare circumstanțe, Colegiul accentuează că era de obligația SA „Orhei-Vit” de a se conforma nu doar clauzei contractuale contrasemnate de către SA „Orhei-Vit”, dar și prevederilor legale citate *supra* referitor la deținerea sursei autonome energetice de rezervă. Or, este neîntemeiată poziția reclamantului referitor la

punerea pe seama pârâtului a prejudiciului pretins, în condițiile când având obligații atât legale, cât și contractuale, nu s-a conformat acestora.

Colegiul remarcă că însăși prima instanță constată că neexecutarea sau executarea neadecvată a obligațiilor asumate conform contractului de furnizarea a energiei electrice atrage după sine răspunderea părților contractante conform contractului și legislației în vigoare, însă, în final, prin interpretarea eronată a normelor de drept raportate la circumstanțele cauzei și probele prezentate pune pe seama ÎCS „RED Union Fenosa” SA recuperarea prejudiciului.

Mai mult ca atât, conform pct. 145 al Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice nr. 393 din 15 decembrie 2010, operatorul de rețea, furnizorul nu poartă răspundere față de consumatorul final pentru întreruperile în livrarea, furnizarea energiei electrice dacă acestea nu se datorează culpei sale.

La caz, faptul neinstalării/neincluderii (în caz că există) a sistemului autonom de energie de către SA „Orhei-Vit”, în condițiile când întreruperea energiei poate provoca pierderi materiale, nu poate genera răspunderea materială a ÎCS „RED Union Fenosa” SA din motivul pretinsei nelivrării a energiei electrice continue și fiabile, or, deconectările neprogramate fac parte din activitatea de furnizare a energiei electrice, iar cauza acestora nu depinde doar de furnizor.

În contextul prevederilor pct. 5 al Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr. 406 din 25 februarie 2011 (în vigoare în perioada de referință), operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție înregistrează toate întreruperile în livrarea energiei electrice. [...] Pentru fiecare din întreruperile neprogramate se înregistrează cauza întreruperii: a) forță majoră sau condiții meteorologice deosebite; b) defecțiuni în instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali; c) evenimente cauzate de terți; d) alte cauze.

Mai mult ca atât, conform pct. 7 al Regulamentului menționat, în cazul întreruperilor ce s-au produs din cauzele stipulate la pct.5 lit.a), b), c) nu se aplică reduceri de tarif și nu se achită compensații consumatorilor finali afectați de întrerupere, însă operatorii rețelelor de distribuție și operatorul rețelei de transport și de sistem sunt obligați să întreprindă toate măsurile pentru reluarea cât mai urgentă a alimentării consumatorilor finali cu energie electrică.

În această ordine de idei, Colegiul reține că din registrul operativ PDC 35-110 kV, conform mențiunii dispecerilor, se distinge că „GDP [...] la 15:51 s/e Căușeni s-a declanșat 10 BIT (PMC 10 kV) cuplat la 16:05 [...] arșă bobina de deconectare, defectat dispozitiv de acționare”.

Totodată, Colegiul reiterează că reclamantul pretinde încasarea de la ÎCS „RED Union Fenosa” SA a prejudiciului material cauzat SA „Orhei-Vit” în rezultatul deconectării energiei electrice la 07 iunie 2014 în intervalul de timp de la ora 15:50 până la 16:10, la filiala Căușeni SA „Orhei-Vit” din xxxxx, fără a fi preîntâmpinați.

În contextul dat, Colegiul consideră necesar a cita prevederile pct. 12 alin.(2) al Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a

energiei electrice nr. 406 din 25 februarie 2011 (în vigoare în perioada de referință), conform cărora operatorul rețelei de distribuție este obligat să respecte următorii indicatori garanțați de continuitate în livrarea energiei electrice oricărui consumator final. Durata unei întreruperi neprogramate nu poate depăși: a) 24 ore în cazul în care este necesar de reparat sau de înlocuit un sector avariat al liniei electrice (există câțiva piloni defectați sau căzuți), de înlăturat defectele liniilor subterane în cablu sau de înlocuit un transformator de forță); b) 16 ore, în cazul întreruperilor produse în perioada nocturnă și cauzate de defecțiunile rețelelor de medie tensiune; c) 6 ore pentru mediul urban și 8 ore pentru mediul rural în celelalte cazuri. Se consideră perioadă nocturnă intervalul de timp între orele 20:00 – 6:00 în lunile aprilie – septembrie și 17:00 – 7:00 în lunile octombrie – martie.

Conform pct. 14 al aceluiași Regulament, operatorul rețelei de transport și de sistem are obligația să restabilească, în cel mai scurt timp, prestarea serviciului de transport consumatorilor finali afectați de întreruperile neprogramate și/sau programate din rețeaua electrică de transport, care au ca efect întreruperea alimentării, respectiv a tensiunii în instalațiile de utilizare.

În situația dată, Colegiul conchide că intervalul deconectării energiei electrice nu a depășit limitele de timp admise de lege pentru întreruperile neprogramate și s-au întreprins măsurile necesare pentru reluarea cât mai urgentă a alimentării consumatorilor finali cu energie electrică.

Referitor la pretinderea reclamantului prin prisma art. 941 alin.(1) Cod civil la obligarea pârâtului la compensarea despăgubirilor pentru neîndeplinirea acțiunilor necesare livrării energiei electrice fără întreruperi, Colegiul notează că reclamantul urma a confirma că responsabilitatea pentru prejudiciul pretins îi revine în exclusivitate ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Cu referire la prevederile art. 1410 alin.(1) Cod civil invocate ca temei de drept de către reclamant între obligația pârâtului la repararea prejudiciului, dispoziție legală reținută de instanțele ierarhic inferioare, Colegiul menționează că debitor în cadrul obligației de reparare a prejudiciului cauzat de un izvor de pericol sporit este posesorul izvorului.

Aici Colegiul menționează că certificatul eliberat de contabilitatea ÎCS „RED Union Fenosa” SA atestă că stația electrică de transformare Căușeni 110/35/10kV, amplasată în or. Căușeni, nu se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA (f.d.46).

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiectiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În consecință, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare prin interpretarea eronată a normelor de drept material în raport cu circumstanțele cauzei greșit au constatat temeinicia acțiunii depuse de către SA „Orhei-Vit” împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA, deoarece în circumstanțele menționate *supra*, se exclude obligația ÎCS „RED Union Fenosa” SA la compensarea prejudiciului material pretins. Or, SA „Orhei-Vit” semnând contractul de furnizare a energiei electrice, a ignorat atât clauzele contractuale, cât și prevederile legale în vigoare în perioada de referință. De altfel, pretinsa lipsă a avizării consumatorului din timp despre data și durata întreruperii de prestări de servicii, se realizează doar dacă întreruperea nu este cauzată de o situație excepțională, or, în speță s-a produs o întrerupere neprogramată,

care la fel nu putea fi prevăzută anterior survenirii.

Cu referire la cheltuielile de judecată pretinse de recurent suportate la judecarea cauzei constituite din taxa de stat, Colegiul consideră întemeiată cerința și necesar a le pune pe seama intimatului SA „Orhei-Vit”.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Art. 94 alin.(3), (4) Cod de procedură civilă stabilește că prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii. Dacă, fără a trimite pricina spre rejudecare, modifică hotărârea atacată sau pronunță o nouă hotărâre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

La caz, Colegiul reține că ordinul de plată nr. 3923 din 09 noiembrie 2017 atestă achitarea taxei de stat în sumă de 595, 50 de lei de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA la depunerea apelului (f.d.145).

În atare circumstanțe, Colegiul consideră justificată cerința recurentului privind compensarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat achitată la exercitarea căii de atac - apelul împotriva hotărârii primei instanțe.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe au fost adoptate contrar normelor de drept în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și încasarea cheltuielilor de judecată de la intimat în beneficiul recurentului.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. b), alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „RED Union Fenosa” Societate pe Acțiuni, prin intermediul avocatului Zaporojan Doina.

Se casează decizia din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vit” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” cu privire la repararea prejudiciului material, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

-Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vit” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” cu privire la repararea prejudiciului material;

-Se încasează de la Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vit” în beneficiul Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” Societate pe Acțiuni cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat achitată la depunerea apelului în sumă de 595, 50 de lei (cinci sute nouăzeci și cinci lei, 50 bani).

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu